

Troms politidistrikt

Øko- og miljøavsnittet v/ miljøkrimkoordinator

Politioverbetjent Rolf Olav Sollied

Aktuelle lovovertrедelser:

- Viltlovens mange bestemmelser...
 - Eks. våpen/ammo./transport og ferdsel, jakt fra veg, valdgrense/grunneier, human jakt, ettersøket, godkjent hund, godkjent jeger og skyteprøve, lysbruk, jaging og lokking, svømmende dyr...
- Dyrevelferdloven.
- Naturmangfoldloven.
 - Dyrevelferd, områdevern...
- Våpenloven.
 - Oppbevaring, våpentype og tilbehør, edrueighet, psykisk helse...
- Motorferdselsloven.
 - Aktivt bruk av motorkjøretøy i jaktutøvelsen, frakt av jegere og utstyr...
- Vegtrafikkloven.
 - Promille, transport av jegere og utstyr, sikring av last, vegtr.l. § 3...
- Forurensningsloven.
 - Forsøpling, forurensning til vann og luft...
- Straffeloven.
 - Generalklausulen § 240, personalia (nekte/falsk), vitneansvaret, bevisst tildekke/forspille bevis...
- Diverse: Jaktradiokonsesjon..?

Storviltjakt – de siste års anmeldte forhold Troms politidistrikt

De anmeldte forholdene fordeles på følgende kategorier:

- Ikke gjennomført forskriftsmessige godkjent ettersøk.
- Brudd på Viltl. § 19 (human jakt):
 - Dyr i fart.
 - For langt hold.
 - Ikke sikker bakgrunn.
 - Skytestilling.
 - Treffpunkt på dyret.
- Skutt nytt dyr under ettersøk.
- Skutt feil kategori dyr (kjønn / alder).
- Skutt ut over tildelt kvote.
- Varslingsplikten – kunstig lys.
- Ikke straffbare forhold.
 - Skutt dyret på riktig side av valdgrensen.
 - Bestandsplan – dyret kunne "flyttes".

*) Varslingsplikten...

Human jakt

Bestemmelsene om human jakt finnes i Naturmangfoldloven, Viltloven, Dyrevelferdsloven og i Forskrift om utøvelse av jakt og fangst.

Viltloven § 19:

Viltlovens § 19 må ses på som grunnregelen for all jaktutøvelse og er sammen med dyrevelferdsloven og naturmangfoldloven hovedårsaken til å utøve kontroll. Der er det bl.a. fastslått at:

- ***"Jakt og fangst skal utøves på en slik måte at viltet ikke utsettes for unødige lidelser".***

Det stilles her strenge krav til avstand, bakgrunn, rent skuddbilde, lysforhold eller om dyret er i bevegelse eller ikke. Ved jakt der flere dyr står sammen/flokk er det spesielt viktig at det kun skytes på dyr som står fritt, slik at prosjektilet treffer tilsiktet dyr, eller ved gjennomskyting ikke skader dyr som står bak.

- ***"Jakt og fangst skal ikke utøves slik at det oppstår fare for mennesker eller husdyr eller skade på eiendom".***

Dette betyr bl.a. at det ikke skal løsnes skudd uten at man er sikker på hva man skyter mot og at det er sikker bakgrunn. Det er for eksempel ikke tillatt å skyte mot bergvegger for å jage ut dyr, eller foran dyr for å stanse, snu eller styre disse.

Naturmangfoldloven § 15, 1. ledd:

- Her fastslås det at unødig skade og lidelse på viltlevende dyr og deres reir, bo eller hi skal unngås.

Dyrevelferdsloven § 20:

- Dyrevelferdsloven § 20 fastslår at jakt, fangst og fiske skal utøves på en dyrevelferdsmessig forsvarlig måte.

Forskrift om utøvelse av jakt og fangst § 1 b og c:

- Forskrift av 22. mars 2002 om utøvelse av jakt og fangst § 1b og c understreker ytterligere kravet til human jaktutøvelse.

Tidligere riksadvokat Georg Fredrik Rieber-Mohn om skadeskyting/inhuman jakt:

- *Skadeskyting er en av omkostningene ved å tillate jakt.*
- *Skadeskyting er ikke nødvendigvis verken brudd på etiske normer eller på straffelovgivningen.*
- *Problemet er jegere som ikke føler skadeskytingen som et personlig nederlag.*
- *Det dreier seg her om jegere som ikke går av veien for å skyte selv om avstanden til dyret er for lang, selv om sikten er for dårlig, dyret er i rask bevegelse eller plassert slik at bakgrunnen er usikker, eller skyter med våpen og ammunisjon som ikke er egnet for den aktuelle jakten.*
- *Denne jegertypen er farlig også for jaktkamerater og andre personer som måtte være i nærheten.*
- *Skadeskyting som er resultat av uforsvarlig jaktutøvelse, er ikke bare brudd på normene for god jakt-etikk. Den vil også være et straffbart brudd på viltloven. På dette området vil etikk og strafferett følges.*
- *Uaktsomhet som medfører at viltet utsettes for unødig lidelse er straffbar.*
- *Uforsvarlig skyting i seg selv er straffbar.*

RETTSPRAKSIS

Høyesterettsdom av 23.1.03 gir nå rettspraksis på human/inhuman jakt. Dommen har ført til følgende konsekvenser:

- *Det er fremdeles ikke nødvendigvis straffbart å skadeskyte. Selv den dyktigste jeger kan være uheldig.*
- *Tvilen om hvilke saker som bør anmeldes er imidlertid **sterkt** redusert.*
- *Eksempel på tidligere feilaktig forståelse av Viltl. § 19, som til og med fikk et visst gjennomslag i domstolene, er at skyting mot en reinsdyrflokk i fullt firsprang ville vært straffri hvis mistenkte enten bommet fullstendig eller ved en ren tilfeldighet klarte å avlive reinen.*
- *Det er nå hevet over enhver tvil at det skal vurderes hvilken fare for unødvendig lidelse jakten innebærer (Dyrevelferdsloven og Naturmangfoldloven i tillegg til Viltlovens bestemmelser).*
- *Et resultat som avhenger av tilfeldigheter har ingen betydning for straffeskylden.*

Hvordan håndteres feilskyting i forhold til tildelt kvote?

- Begrepet "dobbelstraff" er ikke gjeldende i disse tilfellene.
Forvaltningsmessige tiltak er ikke å regne som straff.
Man kan likevel vurdere om tiltakene vil føles urimelige...
- Motivet for feilskytingen bør tas inn i vurderingen?
Inndragning skal ha en avskrekkende effekt for å forhindre gjentakelse.
Skytter bør ikke sitte igjen med noen form for "gevinst".
Hele dyret bør derfor inndras til inntekt for viltfondet.
Rask handling – tiden spiller inn som en viktig faktor.
Inndragning av dyrets verdi i penger, er også et alternativ.
- Hva med resterende kvote?
Gjeldende praksis er at når man feilskyter, så mister man retten til dyr av lik verdi på kvoten (jfr. Terje Bø, jurist Miljødirektoratet).
- Hva med neste års tildeling?
Kommunen kan justere/forandre neste års kvote, ut fra en forvaltningsmessig begrunnelse.

Forskrift om hjorteviltforvaltning med kommentarer | M-478 | 2016

Registrering av feilskutte dyr jfr. § 32

Ved felling av annet dyr enn det fellingstillatelsen sier, skal det felte dyrets faktiske kjønn og alder rapporteres. Slike feilskuttede dyr skal tas med som del av det ordinære fellingsresultatet, også i tilfeller hvor dyret eller dets verdi inndras av kommunen. Overføres dyret til et annet vald, skal det føres på dette valdets fellingsrapport.

Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst med kommentarer | M-520 | 2016

Straff § 40

Alle overtredelser av viltlovens bestemmelser og forskrifter gitt med hjemmel i viltloven, er underlagt offentlig påtale. Overtredelser bør likevel anmeldes til politiet. Politiet plikter etter dette å vurdere om det er grunnlag for å reagere med straff.
En av kommunens oppgaver som offentlig forvaltningsorgan er å påse at viltloven med forskrifter blir overholdt. Dette gjelder også pålegg gitt av kommunen i medhold av lov eller forskrifter. Overtredelse av slike pålegg er straffbare, jf. Viltloven § 56. Uaktsom overtredelse og medvirkning er også straffbar.

Manglende eller ikke tilfredsstillende ettersøk...

- Kravet er hjemlet i "**Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst** – M-520 – 2016" § 23 – krav om godkjent ettersøkshund (kommentar utgaven).
- Kravet er uomtvistelig:
 - Godkjent ettersøksekipasje gjennom bestått kurs/prøve. Offentlig godkjente ekipasjer har strengere godkjenningskrav.
 - Ettersøksavtale mellom jeger/jaktlag og godkjent ettersøksekipasje – kommunen kan kreve dokumentasjon fra jaktlaget.
 - 4 timers regelen...
 - Krav om ettersøk dagen dyret blir påskutt, samt påfølgende dag – unntaket er hvis skuddet beviselig var bomskudd. Ettersøk ut over dette gjøres i samarbeid med kommunen... Her kommer kravet til dyrevelferd sterkt inn i vurderingen om videre ettersøk. Husk kommunens ansvar når det gjelder "offentlig ettersøk".
 - Vær varsom med å friskmelde dyr de to første dagene i ettersøket...
- Krav til rapportering (ettersøksrapport)...
 - Kommunen bør ha et godt innarbeidet rapporteringsregime, der alle spiller på lag (kommune, jaktlag, jaktleder, ettersøksekipasje, jaktrettshaver). Dette letter arbeidet for alle parter, hvis ettersøket må etterprøves. Her finnes det gode løsninger på standard rapportskjemaer for ettersøk.

Viltpåkjørsler – vegtrafikklovens § 12

- **§ 12, 1.ledd:**

Plikter ved trafikkuhell. Enhver som med eller uten skyld er innblandet i trafikkuhell, skal straks stanse og hjelpe personer og dyr som er kommet til skade, og for øvrig delta i de tiltak som uhellet gir grunn til. Denne plikt har, om det er nødvendig, også andre som er i nærheten eller som kommer til stede.

- **Varsle politiet**, jfr. Dyrevelferdslovens krav til varslingsplikt.
Kommer kommunen til kunnskap om en slik påkjørsel, bør de også ringe og varsle politiet.
- Ofte vanskelig å finne de som ikke har overholdt nevnte plikter. Politiet er da avhengig av vitner evt. andre polititekniske spor fra åstedet.

Mistanke om tjuvjakt...

- **Ta kontakt med politiet!**
- Åsted/slakteplass er "ferskvare".
 - Bevissikring.
 - Vitneobservasjoner.
- Anmeldelse – taktisk etterforskning...